

Skatteutskottets betänkande

1982/83:3

om ändring i vägtrafikskattelagen (prop. 1981/82:225)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1981/82:225 att riksdagen antar ett vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601).

I propositionen läggs fram förslag om att polisman skall omhänderta ett fordonets registreringsskyltar om fordonet används trots att brukandeförbud gäller till följd av en minst två månader gammal skatteskuld på fordonet. Vidare föreslås att en möjlighet att döma till fängelse införs, när ett fordon med brukandeförbud används trots att det har avskyltats.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 1983.

Lagförslaget har följande lydelse.

Propositionens lagförslag

Förslag till

Lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973: 601)

Härigenom föreskrivs i fråga om vägtrafikskattelagen (1973: 601)¹
dels att rubriken närmast före 33 § skall lyda "Straffbestämmelser
m.m.,"

dels att 1, 17, 30 och 34 §§ samt bilaga 2 och bilaga 3 skall ha nedan
angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas en ny paragraf, 33 a §, av nedan angivna
lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Vägtrafikskatt utgår till staten enligt denna lag i form av fordonsskatt
och kilometerskatt.

Beteckningar som användes i denna lag har samma betydelse som i
fordonskatalogörelsen (1972: 595) och i bilregisterkatalogörelsen (1972: 599),
om ej annat sägs.

*Med bensen och gasol avses i
denna lag de produkter som är
skattepliktiga enligt lagen
(1961: 372) om bensinskatt.*

Som ägare av fordon anses den som är eller bör vara upptagen i bilregist-
ret som ägare.

17 §

Kilometerskattepliktigt fordon skall vara försett med särskild, godkänd
räknare för registrering av fordonets körsträcka och tillhörande anordning-
ar för dess funktion (kilometerräknarapparat). Apparaturen skall vara
plomberad. Kilometerskattepliktig personbil som användes utom riket
skall vidare vara försedd med särskilt märke, som visar att fordonet är
kilometerskattepliktigt. Regeringen eller myndighet som regeringen be-
stämmer får medge undantag från skyldighet att förse personbil med så-
dant märke.

Regeringen eller myndighet som
regeringen bestämmer meddelar fö-
reskrifter om godkännande, monie-
ring, plombering, reparation, kon-
troll och liknande åtgärd som har
avseende på kilometerräknarappa-
ratur samt om märke som avses i
första stycket.

Regeringen eller myndighet som
regeringen bestämmer meddelar fö-
reskrifter om godkännande, monte-
ring, plombering, *renovering*, repa-
ration, kontroll och liknande åtgärd
som har avseende på kilometerräk-
narapparat, *beräkning av kör-
sträcka på grundval av registre-
ringar i kilometerräknare* samt om
märke som avses i första stycket.

¹ Lagen omtryckt 1979: 280.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 869.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan medge att kilometerskattepliktigt fordon inte behöver vara försett med kilometerräknarapparat.

30 §²

I den mån ej annat följer av denna lag äger 4, 9, 12–15, 22 och 49 §§ lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning motsvarande tillämpning i fråga om förfarandet enligt denna lag. Vad bestämmelserna innehåller om deklaration gäller i stället uppgift, som skall lämnas enligt särskilda föreskrifter och ligga till grund för påföring eller fastställelse av skatt.

I den mån ej annat följer av denna lag äger 4, 9, 12–15 och 22 §§ lagen (1959:92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning motsvarande tillämpning i fråga om förfarandet enligt denna lag. Vad bestämmelserna innehåller om deklaration gäller i stället uppgift, som skall lämnas enligt särskilda föreskrifter och ligga till grund för påföring eller fastställelse av skatt.

Vad i uppbördslagen (1953:272) stadgas om indrivning, avkortning och avskrivning av skatt skall i tillämpliga delar gälla fordonsskatt, kilometer-skatt, skattetillägg och förseningsavgift. Vid återbetalning av skatt skall avräknas endast sådan till betalning förfallen fordonsskatt eller kilometer-skatt som ej erlagts, restavgift som belöper på sådan skatt samt sådan avgift enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) som uppbäres i samband med uppbörd av vägtrafikskatt. I fråga om avräkning av avgifter som nu har sagts äger 23 och 31 §§ motsvarande tillämpning.

Införsel enligt 15 kap. utsökningsbalken får äga rum vid indrivning av fordonsskatt, kilometerskatt, restavgift, skattetillägg och förseningsavgift.

33 a §

Brukas ett fordon i strid mot 16 § eller 21 § första stycket 2 och har två månader förflutit från den dag då den skatt som har föranlett brukandeförbudet förföll till betalning, skall polisman ta hand om fordonets registreringsskyltar.

Polisman skall ta hand om registreringsskyltarna även på ett avställt fordon, om förutsättningarna för en sådan åtgärd skulle ha förelagat enligt första stycket om fordonet hade varit skattepliktigt.

Den polisman som har tagit hand om fordonets registreringsskyltar får medge att fordonet förs till närmaste lämpliga avlastningsplats eller uppställningsplats.

² Senaste lydelse 1981: 844.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 §

Brukas fordon i strid mot 16 eller 21 § dömes ägaren till böter.

Brukas ett fordon i strid mot 16 § eller 21 § första stycket 2 sedan fordonets registreringsskyltar har tagits om hand enligt 33 a §, döms ägaren till böter eller fängelse i högst sex månader.

Till samma straff döms ägaren till ett avställt fordon som brukas, om fordonets registreringsskyltar har tagits om hand enligt 33 a § och brukandeförbud skulle ha gällt för fordonet enligt 16 § eller 21 § första stycket 2 om fordonet hade varit skattepliktigt.

Brukas i annat fall ett fordon i strid mot 16 eller 21 §, döms ägaren till böter.

Visar ägaren att han iakttagit vad som ankommit på honom för att hindra att fordonet brukades är han fri från ansvar.

Nuvarande lydelse

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973:601)³**Kilometerskatt**

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilo- gram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0— 900	100	0
	901—	108,5	8,5
2 Buss	0— 1 600	119	0
	1 601—	119,3	0,3
3 Lastbil	0— 1 600	119	0
	1 601—	120	1,03
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages av kilometer- skattepliktigt fordon med en hjulaxel	3 001—	62	0,55
med två hjulaxlar	3 001—11 000	61	0,46
	11 001—	97,8	0,85
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—11 000	59	0,36
	11 001—	87,8	0,68

Är kilometerskattepliktigt bil inrättad för drift med annat drivmedel än bränsle utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

³ Senaste lydelse 1980: 679.

*Föreslagen lydelse***Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)****Kilometerskatt**

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratal kilo- gram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0— 900 901—	100 108,5	0 8,5
2 Buss	0— 1 600 1 601—	119 119,3	0 0,3
3 Lastbil	0— 1 600 1 601—	119 120	0 1,03
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som drages av kilometer- skattepliktigt fordon med en hjulaxel	3 001—	62	0,55
med två hjulaxlar	3 001—11 000 11 001—	61 97,8	0,46 0,85
med tre eller flera hjulaxlar	3 001—11 000 11 001—	59 87,8	0,36 0,68

Är kilometerskattepliktig bil *inte* inrättad för drift med brännolja utgår skatt med 80 procent av angivna belopp.

*Nuvarande lydelse***Bilaga 3 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)⁴****Förteckning över kommuner som avses i 12 a §**

<i>Värmlands län</i>	<i>Jämtlands län</i>
Torsby	Berg
	Bräcke
<i>Kopparbergs län</i>	Härjedalen
Malung	Krokom
Vansbro	Ragunda
Älvdalen	Strömsund
	Åre
<i>Gävleborgs län</i>	
Ljusdal	<i>Västerbottens län</i>
	Dorotea
<i>Västernorrlands län</i>	Lycksele
Sollefteå	Norsjö
Ånge	Sorsele

⁴ Senaste lydelse 1980: 319.

Storuman	Gällivare
Vilhelmina	Haparanda
Vindeln	Jokkmokk
Vännäs	Kalix
Åsle	Kiruna
	Pajala
<i>Norrbottnens län</i>	Älvsbyn
Arjeplog	Överkalix
Arvidsjaur	Övertorneå

Föreslagen lydelse

Bilaga 3 till vägtrafikskattelagen (1973: 601)

Förteckning över kommuner som avses i 12 a §

<i>Värmlands län</i>	<i>Västerbottens län</i>
Torsby	<i>Bjurholm</i>
	Dorotea
<i>Kopparbergs län</i>	Lycksele
Malung	<i>Malå</i>
Vansbro	Norsjö
Älvdalen	Sorsele
	Storuman
<i>Gävleborgs län</i>	Vilhelmina
Ljusdal	Vindeln
	Vännäs
<i>Västernorrlands län</i>	Åsle
Sollefteå	
Ånge	<i>Norrbottnens län</i>
	Arjeplog
<i>Jämtlands län</i>	Arvidsjaur
Berg	Gällivare
Bräcke	Haparanda
Härjedalen	Jokkmokk
Krokom	Kalix
Ragunda	Kiruna
Strömsund	Pajala
Åre	Älvsbyn
	Överkalix
	Övertorneå

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

Motionerna

1981/82:1107 av Stina Eliasson (c) och Margit Odelsparr (c).

I motionen yrkas att riksdagen beslutar om sådan ändring i vägtrafikskattelagen att gengasdrivet fordon undantas från kilometerskatt.

1981/82:1683 av Oskar Lindkvist (s) och Mats Hellström (s).

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en utredning snarast tillsätts med uppgift att ge förslag till registrering och beskattning av schaktmaskiner och till utformning av ett tillståndssystem, allt enligt vad i motionen anförts.

Utskottet

I propositionen föreslås bl. a. vissa lagstiftningsåtgärder som syftar till att öka respekten för reglerna om brukandeförbud enligt vägtrafikskattelagen. Förslaget innebär att en polisman skall omhänderta registreringsskyltarna på ett fordon som används i trafiken trots brukandeförbud på grund av obetald vägtrafikskatt, om den skatteskuld som föranlett förbudet är minst två månader gammal. Avsikten är att på ett effektivt sätt förhindra fortsatt brukande av fordonet. Direkt färd till en avlastnings- eller uppställningsplats omedelbart efter avskyltningen skall dock kunna medges. Om ett avskyltat fordon används i strid mot brukandeförbudet föreslås straffskalan skärpas till att omfatta fängelse i högst sex månader.

Propositionen bygger på ett delbetänkande av vägtrafikskatteutredningen och har tillkommit mot bakgrund av att de stora branschorganisationerna inom transportsektorn riktat kritik mot de bristfälliga möjligheterna att ingripa mot brott mot brukandeförbudet, vilket enligt deras uppfattning lett till en snedvridning av konkurrensen till förfång för de seriösa företagarna i branschen. Flertalet remissinstanser har ställt sig bakom tanken att införa avskyltning och straffskärpning vid överträdelse av nämnda förbud.

Utskottet delar uppfattningen att det är angeläget att effektivt kunna bekämpa ett systematiskt och konsekvent åsidosättande av brukandeförbudsbestämmelserna i vägtrafikskattelagen. De i propositionen framlagda lagförslagen finner utskottet ändamålsenliga och rimliga från rättssäkerhetssynpunkt. Ett avskyltningsförfarande bör öka möjligheterna att ur trafiken få bort de fordon för vilka brukandeförbud råder, samtidigt som den föreslagna begränsningen till fordon för vilka skatteskulden är minst två månader gammal torde utgöra tillräcklig säkerhet för att åtgärden inte kommer till användning annat än vid grövre, medvetna överträdelser. Införandet av ett avskyltningsförfarande bör i förening med skärpta straffbestämmelser enligt utskottets mening även inverka positivt på benägenheten att betala förfallna vägtrafikskatter.

Utskottet tillstyrker således propositionen i dessa delar. På grund av att polisen behöver viss tid för att förbereda tillämpningen av den nya

lagstiftningen bör dock ikraftträdandet anstå till den 1 april 1983.

Mot övriga förslag i propositionen har utskottet inte funnit anledning till erinran.

I detta sammanhang behandlar utskottet två motioner som väckts under den allmänna motionstiden vid förra riksmötet. I motion 1981/82:1107 av Stina Eliasson och Margit Odelsparr (båda c) yrkas att gengasdrivna fordon undantas från kilometerskatt för att stimulera till övergång till detta drivmedel. I motion 1981/82:1683 av Oskar Lindkvist och Mats Hellström (båda s) begärs en utredning med uppgift att framlägga förslag om registrering och beskattning av vissa schaktmaskiner och om utformning av ett tillståndssystem inom schaktentreprenadbranschen.

Beträffande de gengasdrivna fordonen har utskottet erfarit att det i landet finns ett fåtal gengasdrivna fordon, vilka ingår i en av överstyrelsen för ekonomiskt försvar finansierad försöksverksamhet. Dessa fordon kan även drivas med dieselolja.

Utskottet har tidigare vid behandlingen av likartade motioner ställt sig positivt till att fortsatt forskning och utveckling av gengasdriften får stöd av statsmakterna och därvid åberopat såväl beredskapssynpunkter som miljöpolitiska skäl. Utskottet har samtidigt framhållit att även gengasdrivna fordon bör bära sin del av kostnaderna för vägväsendet.

Dessa synpunkter gäller fortfarande. Utskottet vill dessutom framhålla att hela kilometerskattesystemet f. n. är föremål för en utvärdering av vägtrafikskatteutredningen, som också skall bedöma alternativa skatteformer. Enligt vad utskottet inhämtat kommer utredningen att även behandla beskattningen av s. k. hybridfordon, dvs. fordon i vilka används mer än ett slags drivmedel. Enligt utskottets mening bör resultatet av detta utredningsarbete avvaktas innan ställning tas till förslag som innebär ändringar i det kilometerskattepliktiga fordonsbeståndet. Utskottet avstyrker således motion 1107.

Vad därefter gäller registrering m. m. av vissa schaktmaskiner vill utskottet erinra om följande. Dessa maskiner utgör s. k. motorredskap, en grupp som inrymmer en mängd sinsemellan olika typer och varianter av motordrivna fordon. Enligt gällande ordning registreras och beskattas endast motorredskap med vilka utförs ett transportarbete som är jämfällt med det som utförs av trafiktraktorer eller som används i vägtrafik för persontransport. För några år sedan föreslog den s. k. motorredskapsutredningen i ett betänkande (SOU 1974:26) att i princip alla motorredskap skall registreras. Regeringen har överlämnat betänkandet till trafiksäkerhetsverket med uppdrag att överväga vilka åtgärder som bör vidtas i fråga om motorredskap. Trafiksäkerhetsverket har ännu inte redovisat resultatet av sitt arbete.

Enligt utskottets uppfattning bör frågan om och i så fall på vilket sätt motorredskap bör beskattas anstå tills registreringsfrågorna har fått en

tillfredsställande lösning. En registrering skulle innebära möjligheter till en bättre insyn i entreprenadbranschen, vilket vore värdefullt ur olika synpunkter. Frågan är emellertid som nämnts f. n. under övervägande och utskottet förutsätter att utredningsarbetet bedrivs skyndsamt. Någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion 1683 är därför enligt utskottets mening inte påkallad och utskottet avstyrker motionen.

Utskottet hemställer

1. att riksdagen med bifall till proposition 1981/82:225 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1973:601) med den ändringen att ikraftträdandebestämmelsen erhåller följande såsom utskottets förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.

Utskottets förslag

Denna lag träder i kraft, såvitt avser 1, 17 och 30 §§ samt bilaga 2 och bilaga 3, den 1 januari 1983 och i övrigt den 1 april 1983.

2. att riksdagen avslår
 - a) motion 1981/82:1107,
 - b) motion 1981/82:1683.

Stockholm den 26 oktober 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Knut Wachtmeister (m)*, Stig Josefson (c), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Egon Jacobsson (s), Karl Björzén (m), Anita Johansson (s), Anna Lindh (s)* och Kjell Johansson (fp).

* Ej närvarande vid justeringen.

